

Kasvu, kestävyys, työllisyys - katsaus talouden keskeisiin indikaattoreihin

Mauri Kotamäki ([@mau_and](#)), Keskuskauppakamari

11.3.2019

Elinkeinoelämän vaalipaneeli

Sisältö

1. Kasvu

2. Työllisyys

3. Julkisen talouden kestävyys

Pääviesti

Ulkoisille **shokeille** emme voi mitään.

Mutta voimme pitää huolta Suomen kansantalouden...

- **kilpailukyvystä,**
- **työmarkkinoiden ketteryydestä,**
- **julkisen talouden kunnosta, ja**
- **poliittisen järjestelmän ennustettavuudesta ja vakaudesta.**

..., jolloin olemme itsenäisempiä suhteessa maailmantalouden heilahduksiin.

Erityisesti **työmarkkinoiden** rakenteita on muutettava.

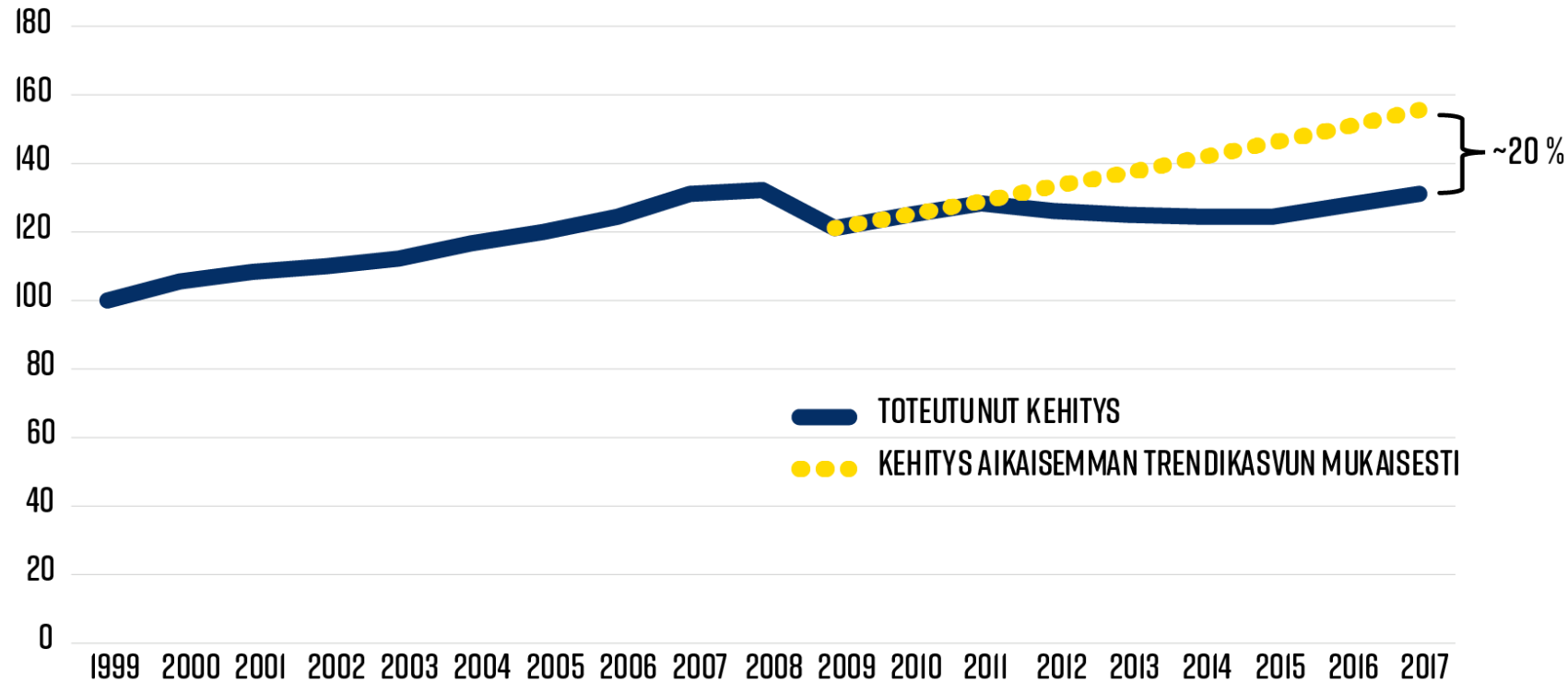
1. Kasvu

- Viime aikoina talouskasvu on ollut hyvää
- Mihin suuntaan olemme (ehkä) menossa?

Photo by [Wolfgang Lutz](#) on [Unsplash](#)

Finanssikriisin jälkeiset vuodet ovat olleet haastavia

Lähde: [Eurostat](#)

TALOUSKASVU VUOSINA...

	2000-2008	2009	2010-2017
EU	2,3 %	-4,3 %	1,5 %
TANSKA	1,6 %	-4,8 %	1,6 %
SAKSA	1,5 %	-5,6 %	2,1 %
HOLLANTI	2,3 %	-3,6 %	1,3 %
SUOMI	3,2 %	-8,2 %	1,0 %
RUOTSI	2,8 %	-5,2 %	2,7 %
NORJA	2,2 %	-1,7 %	1,6 %

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Muutaman viime vuoden aikana Suomikin on päässyt takaisin kasvun syrjään kiinni

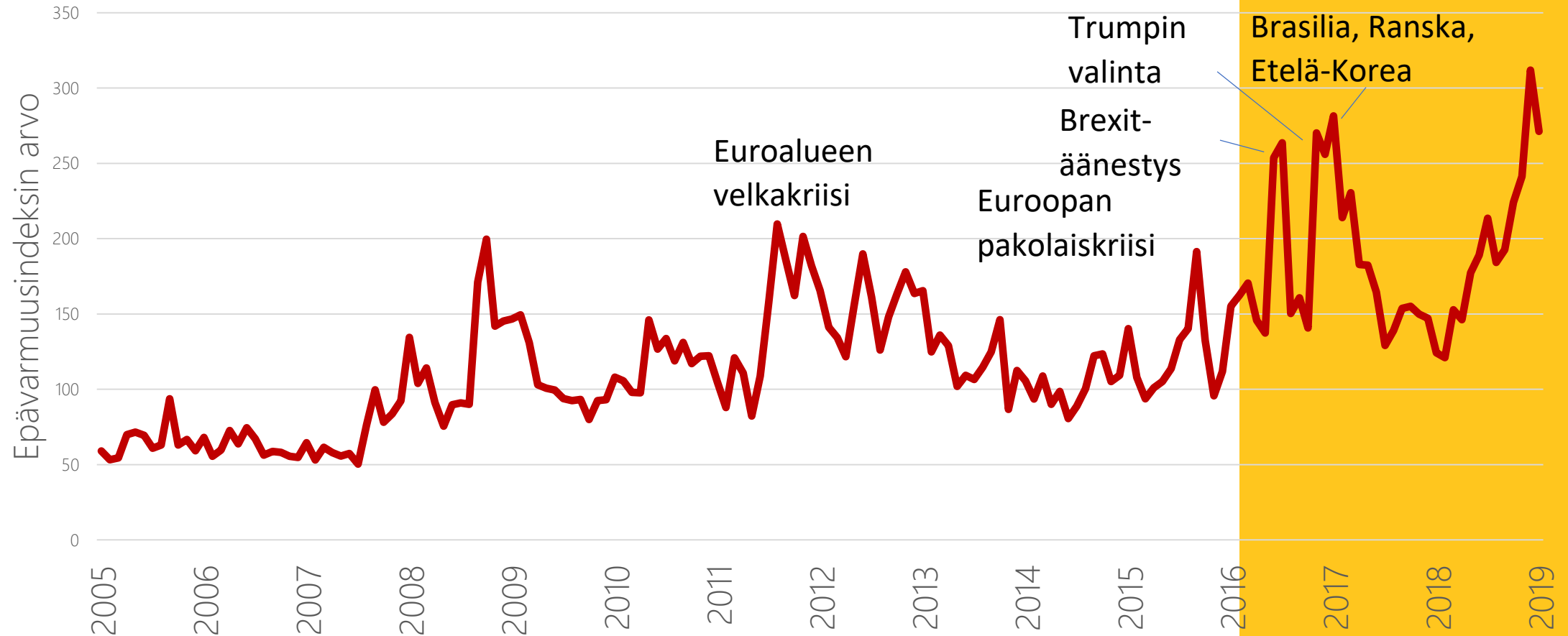
Muutos 2015-2018		
Työllisten määrä	+97 000 henkeä	+4 %
Työttömien määrä	-51 000 henkeä	-20 %
Bruttokansantuote*	+23 mrd. euroa	+11 %
Investoinnit*	+8,1 mrd. euroa	+19 %
Vienti*	12,9 mrd. euroa	+17 %
Tuonti*	10,4 mrd. euroa	+13 %
Julkinen velkasuhde*	+1,4 mrd. euroa	-4 %-yks.

* Vuoden 2018 hinnoin. Vuoden 2018 luku VM:n joulukuun ennusteesta.

Maailmantalouden suunta?

Globaalin talouspolitiikan epävarmuus on suurta

Lähde: www.policyuncertainty.com

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

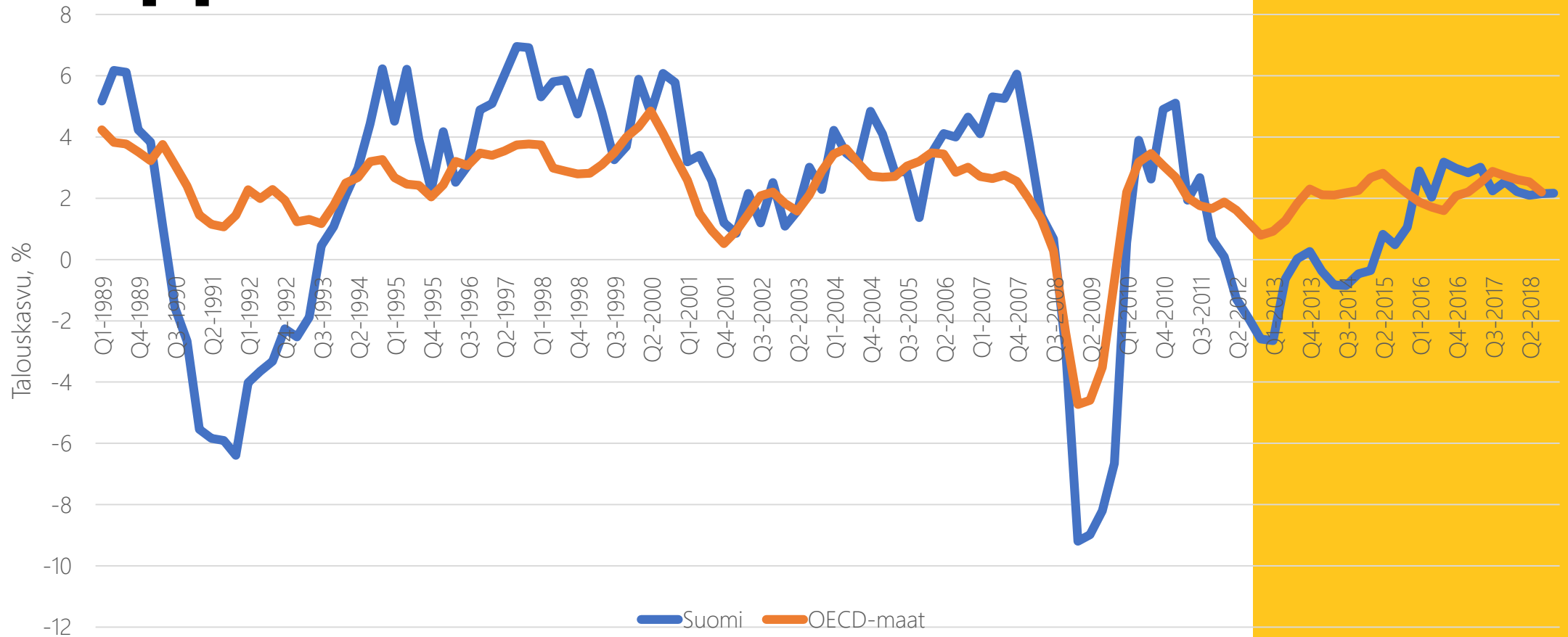
Globaali talouskasvu hidastumaan päin

- Monien sekä kansallisten että kansainvälisten ennustelaitosten mukaan maailman talousnäkymä on synkentynyt
- Yhdysvallat
- Kiina
- Eurooppa
- Maailmankauppa

	2018	2019	2020		2018	2019	2020
World	3.6	3.3	3.4	G20	3.8	3.5	3.7
Australia	2.9	2.7	2.5	Argentina	-2.5	-1.5	2.3
Canada	1.8	1.5	2.0	Brazil	1.1	1.9	2.4
Euro area	1.8	1.0	1.2	China	6.6	6.2	6.0
Germany	1.4	0.7	1.1	India ¹	7.0	7.2	7.3
France	1.5	1.3	1.3	Indonesia	5.2	5.2	5.1
Italy	0.8	-0.2	0.5	Mexico	2.1	2.0	2.3
Japan	0.7	0.8	0.7	Russia	2.3	1.4	1.5
Korea	2.7	2.6	2.6	Saudi Arabia	2.0	2.1	2.0
United Kingdom	1.4	0.8	0.9	South Africa	0.8	1.7	2.0
United States	2.9	2.6	2.2	Turkey	2.9	-1.8	3.2

Lähde: [OECD](#)

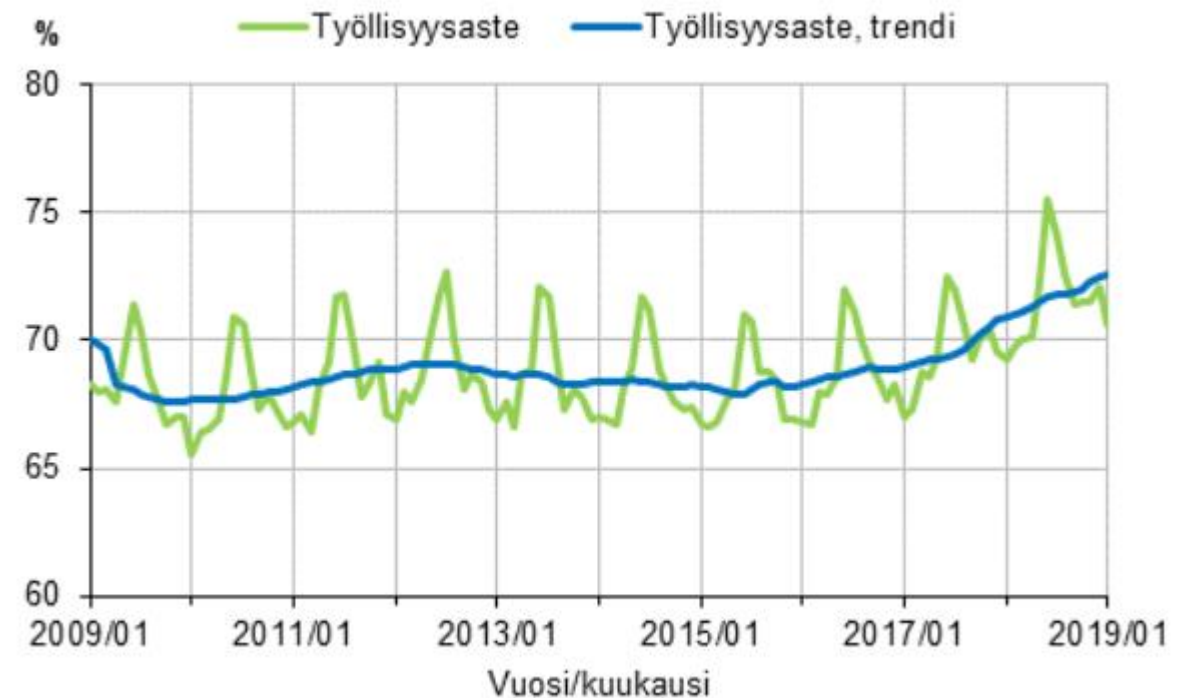
Tosiasia: Suomi on kytköksissä maailmaan ja kansainväliseen kauppaan

2. Työllisyys

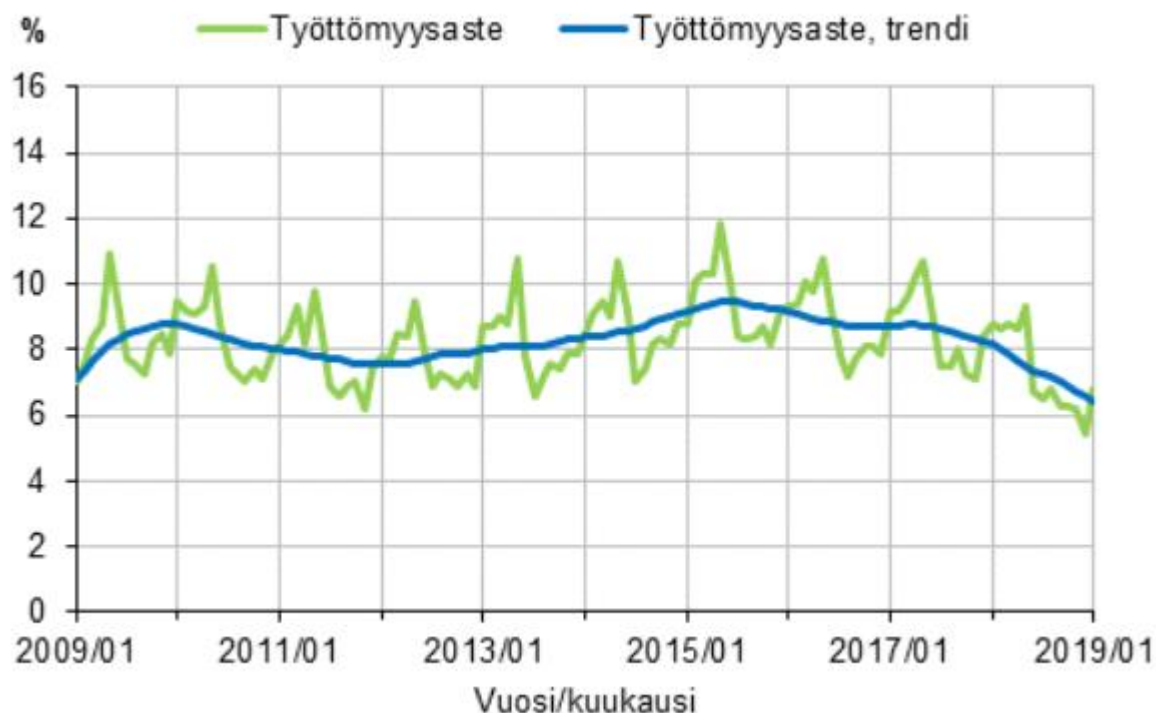
Hallituksen 72 prosentin työllisyystavoite saavutettiin marraskuussa 2018

- Hallituskauden aikaisesta runsaasta 100 000 henkilön työllisyyden kasvusta **n. 45 000** eli hieman alle puolet on seurausta hallituksen toimenpiteistä sekä kilpailukykysovimuksesta (ETLA)

Lähde: [Tilastokeskus](#)

Työttömyys on laskenut

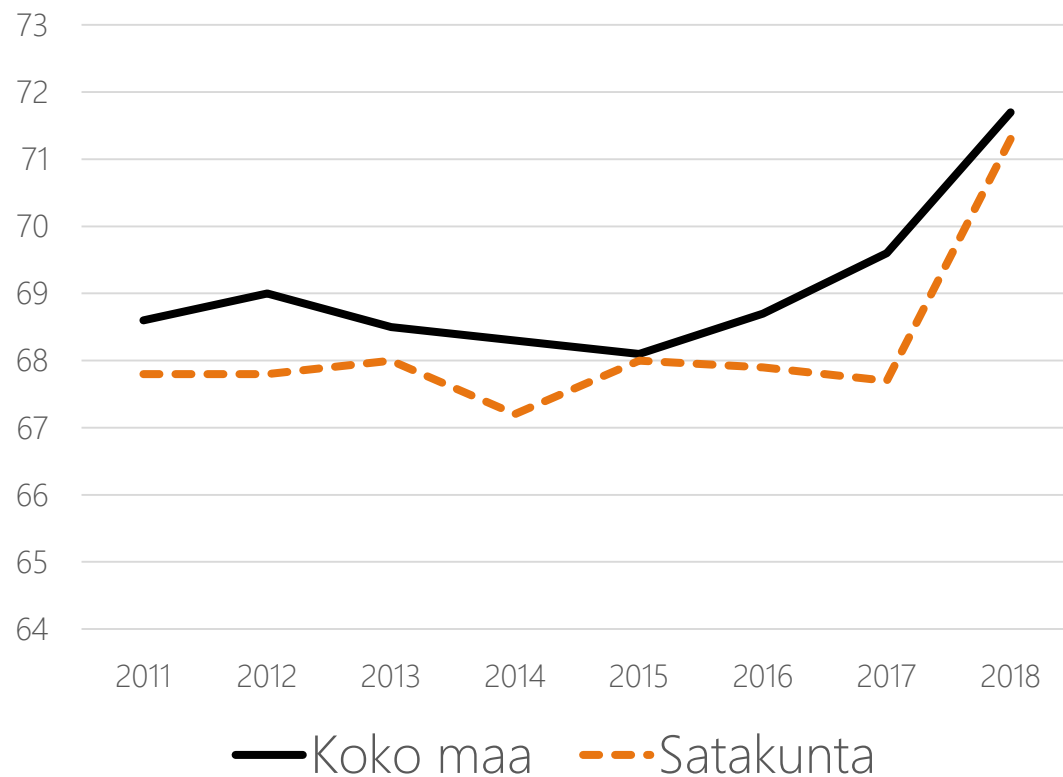

Lähde: [Tilastokeskus](#)

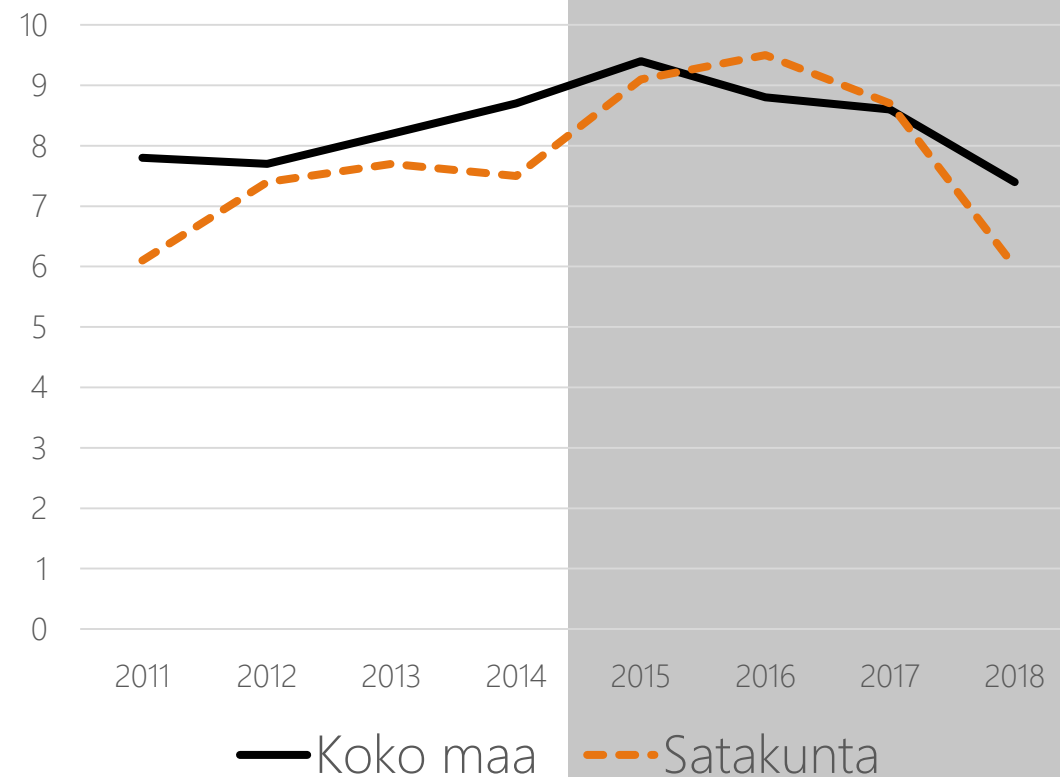
- Työttömiä oli tammikuussa 181 000, mikä oli 57 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysasteen trendi oli 6,4 ja työllisyysasteen trendi oli 72,6 prosenttia.

Työllisyys ja työttömyys satakunnassa?

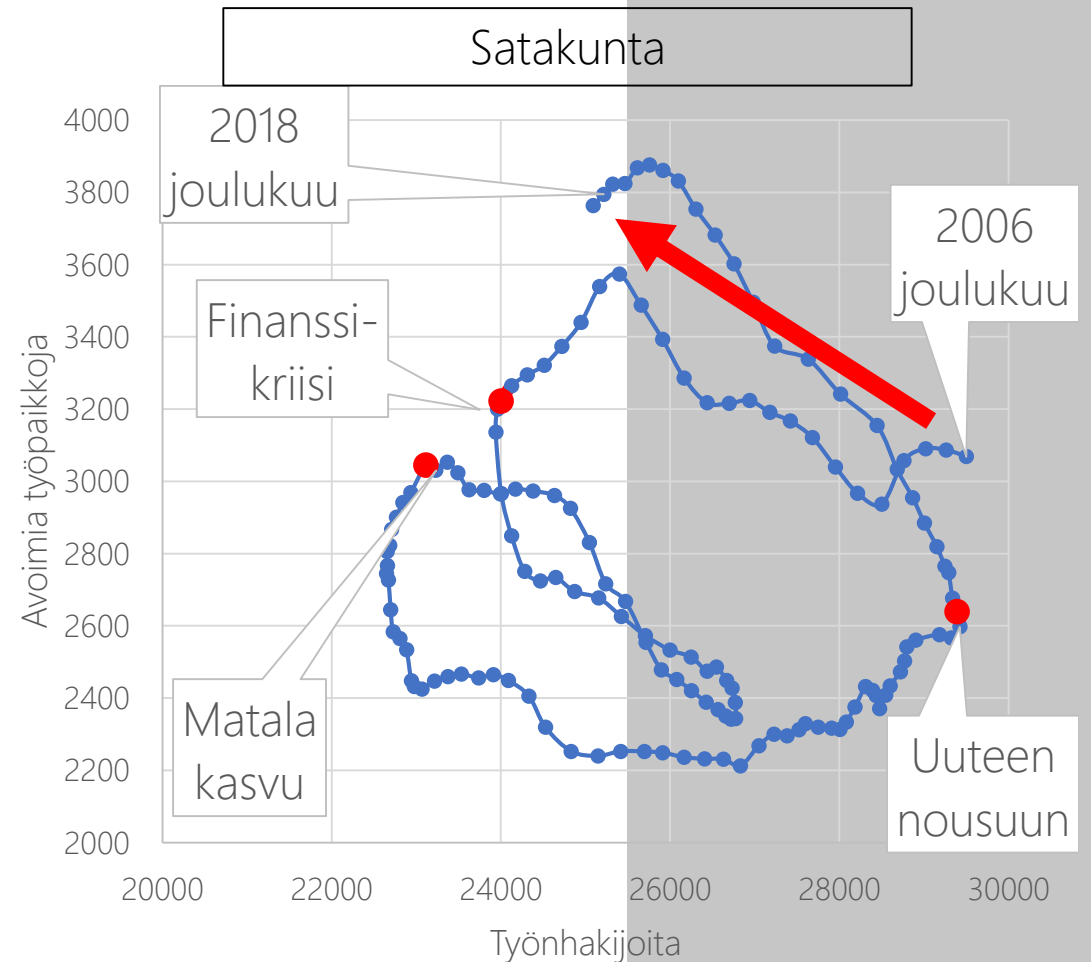
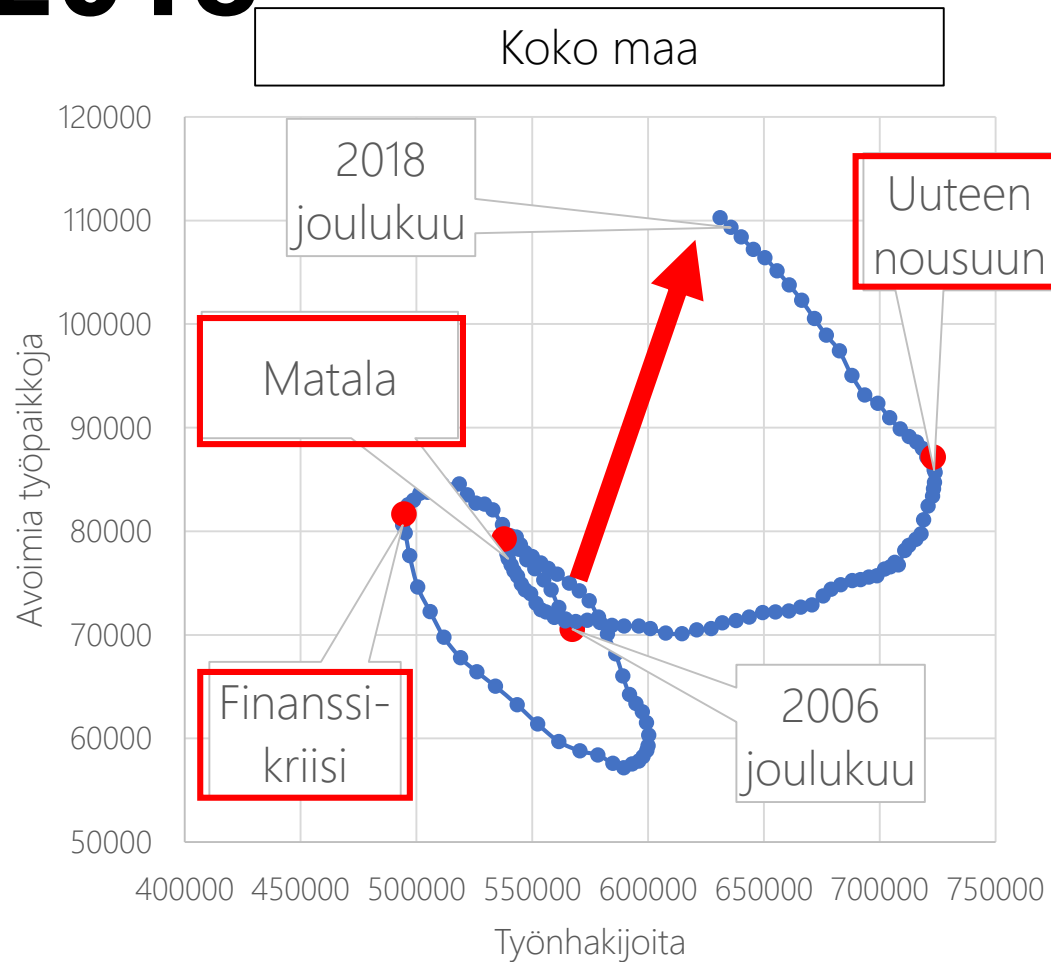
Työllisyysaste, %

Työttömyysaste, %

Työmarkkinoiden kohtaanto 2006-2018

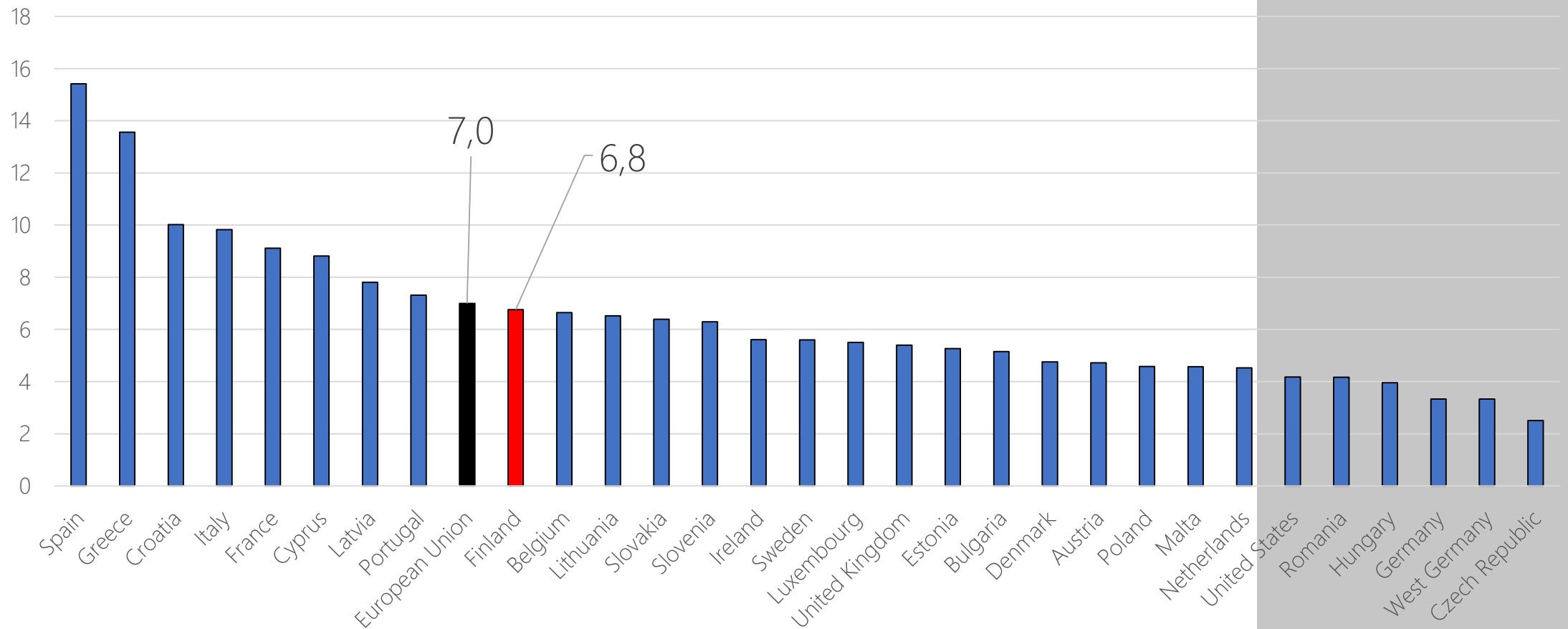

Lähde: TEM, 12 kk liukuva keskiarvo

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Rakennetyöttömyys on edelleen liian korkea

Lähde: [Euroopan Komissio](#)

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

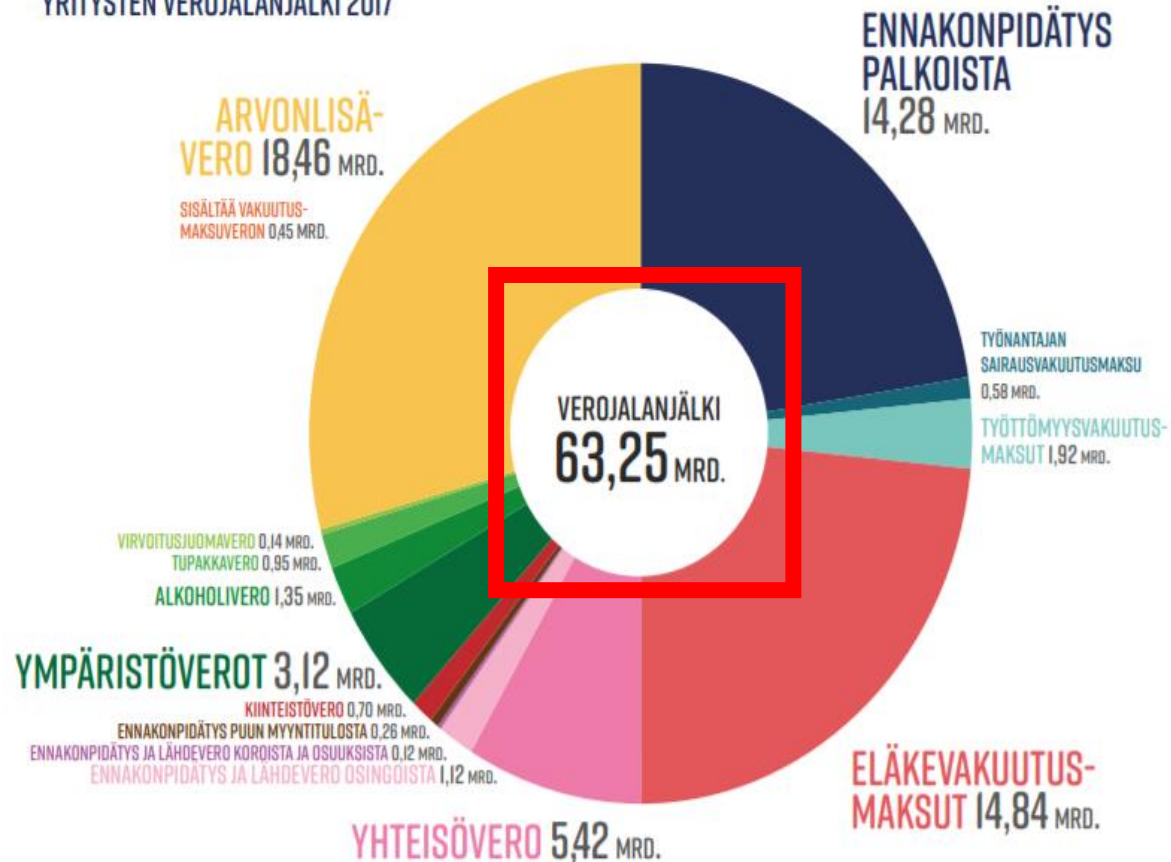
3. Julkisen talouden kestävyys

Yritykset tilittivät 63 mrd. veroja (2017)

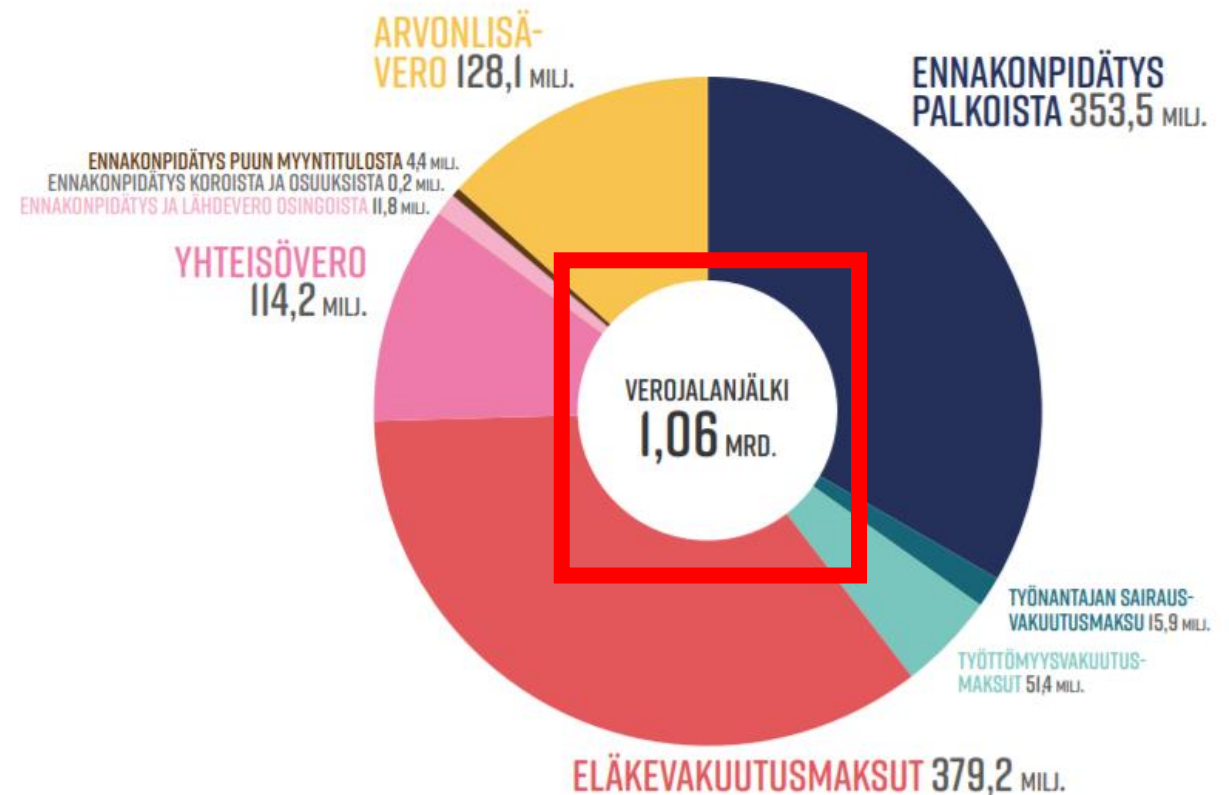
Koko maa

Satakunta

YRITYSTEN VEROJALANJÄLKI 2017

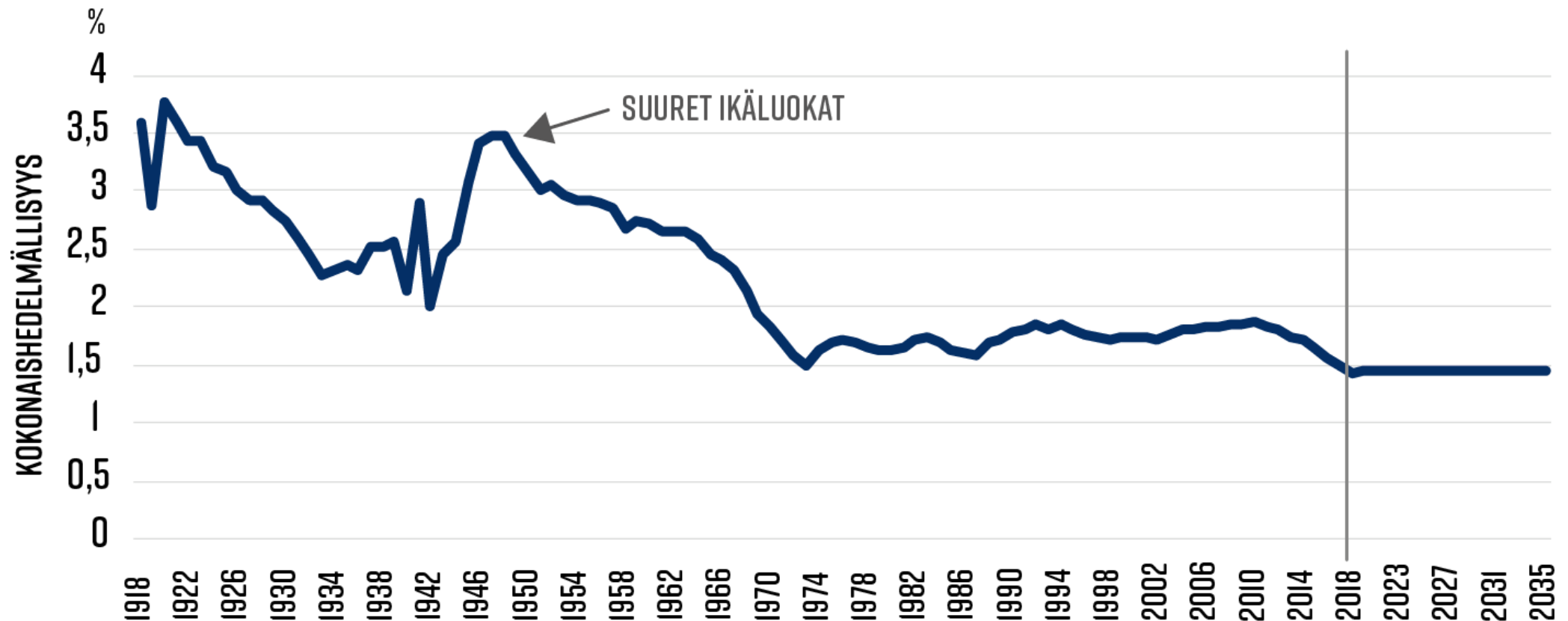

SATAKUNNAN VEROJALANJÄLKI

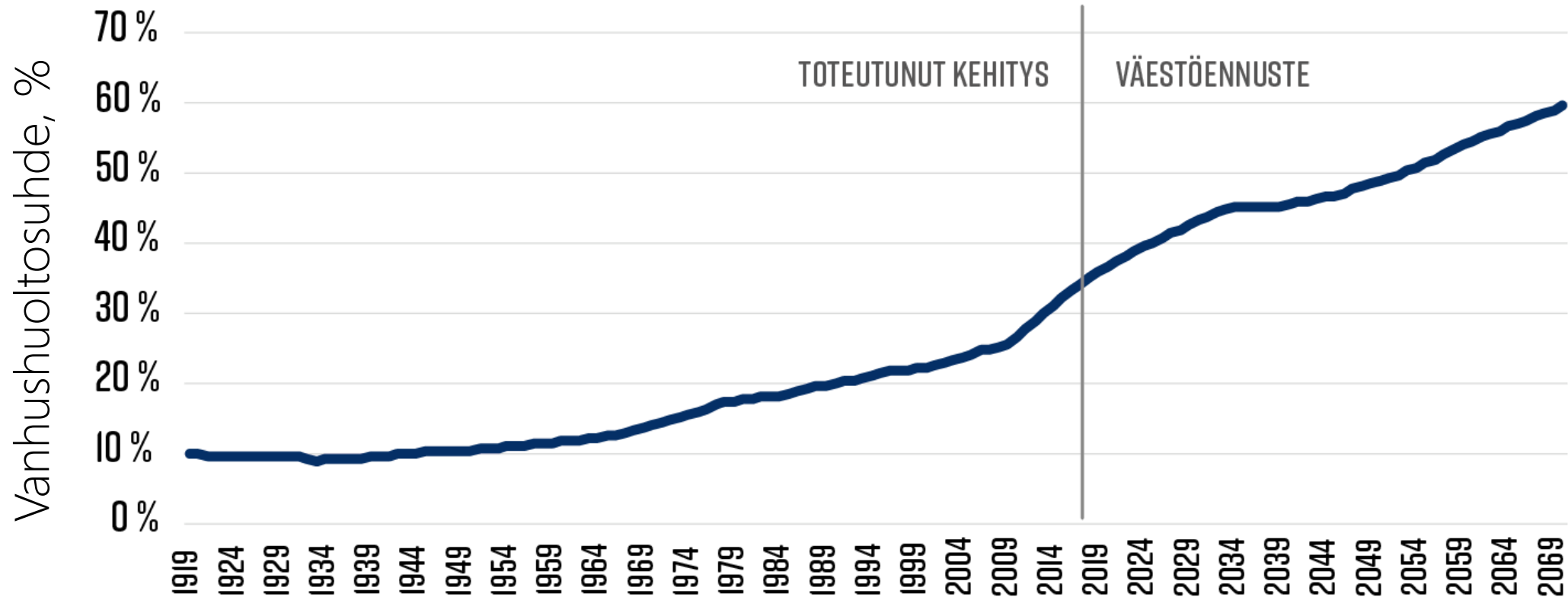
KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Väestörakenne tulee luomaan painetta julkiselle taloudelle: syntyvyys

Lähde: [Tilastokeskus](#)

Väestörakenteen muutos tulee luomaan painetta julkiselle taloudelle: vanhushuoltosuhte

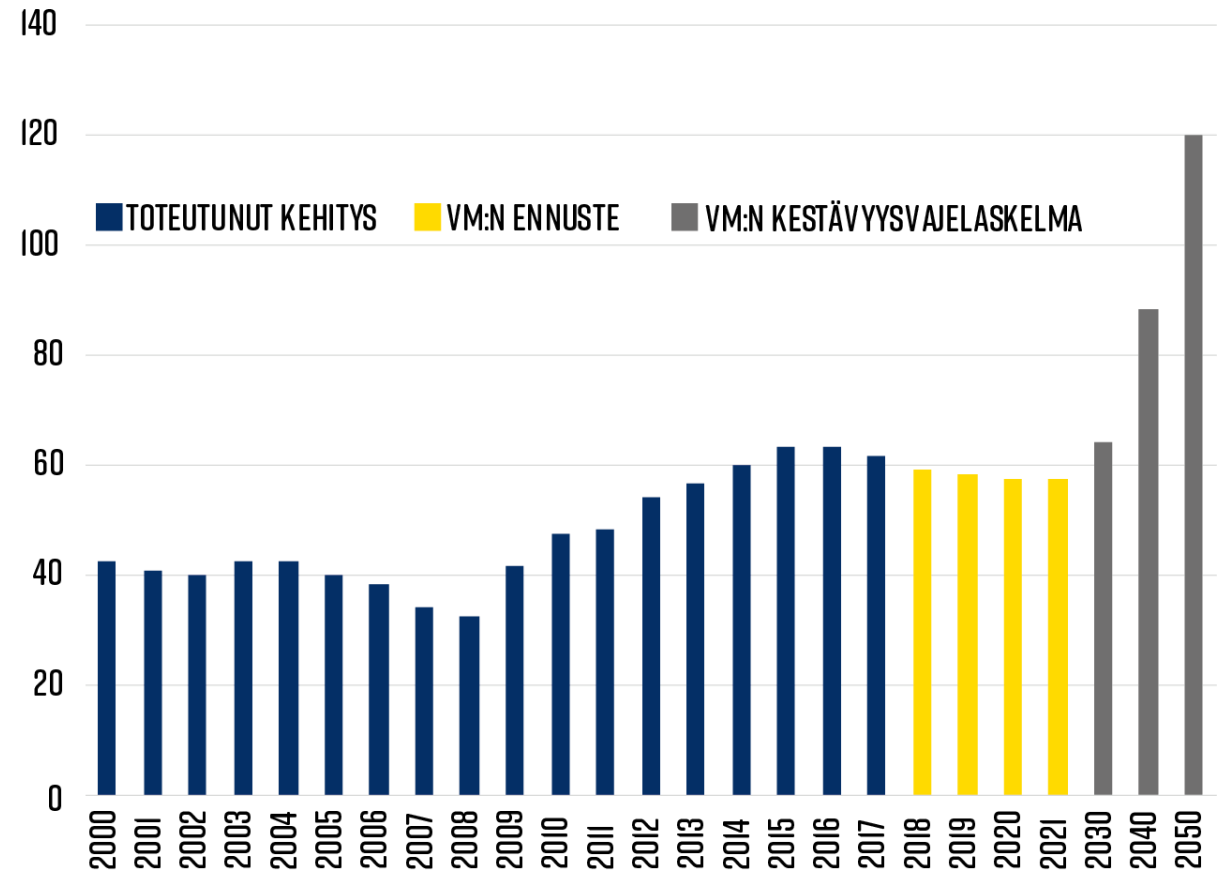
Lähde: [Tilastokeskus](#)

Velkasuhde laskee noustakseen taas uudestaan

- Velkasuhteen aleneminen toisi finanssipoliittista liikkumatilaa
- Hyvinä aikoina pitäisi kerryttää puskureita huonompia aikoja silmällä pitäen
- Pitkällä aikavälillä väestörakenteen muutos luo paineita veroasteen nousulle, jos mitään ei tehdä

JULKINEN VELKA SUHTEESSA BKT:EEEN

%

Lähde: Tilastokeskus ja VM

Lopuksi (uudestaan) pääviesti

Pääviesti

Ulkoisille **shokeille** emme voi mitään.

Mutta voimme pitää huolta Suomen kansantalouden...

- **kilpailukyvyistä,**
- **työmarkkinoiden ketteryydestä,**
- **julkisen talouden kunnosta, ja**
- **poliittisen järjestelmän ennustettavuudesta ja vakaudesta.**

..., jolloin olemme itsenäisempiä suhteessa maailmantalouden heilahduksiin.

Erityisesti **työmarkkinoiden** rakenteita on muutettava.

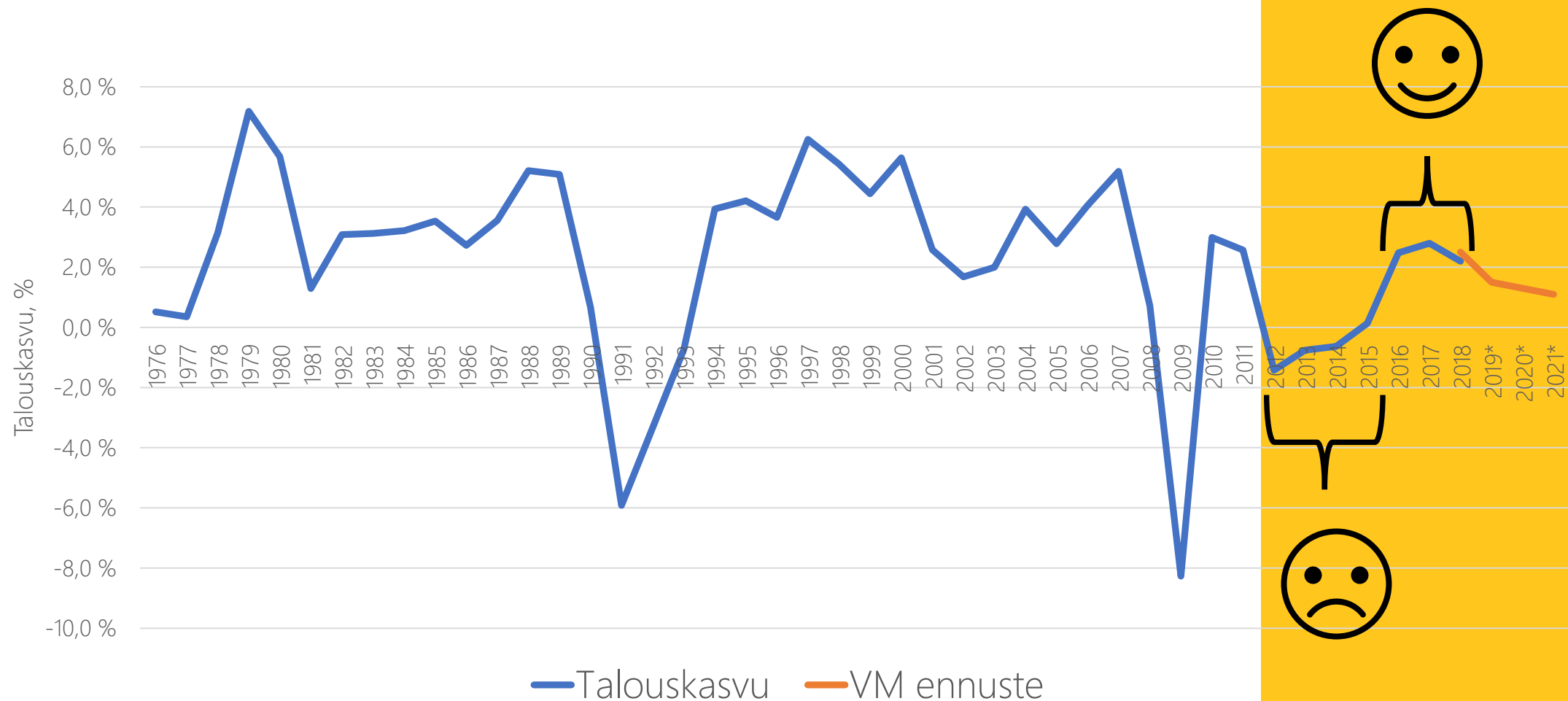
Kiitos!

mauri.kotamaki@chamber.fi

Twitter: [@Mau_and](#)

Liitteet

Talouskasvun lyhyt historia

SATAKUNTA

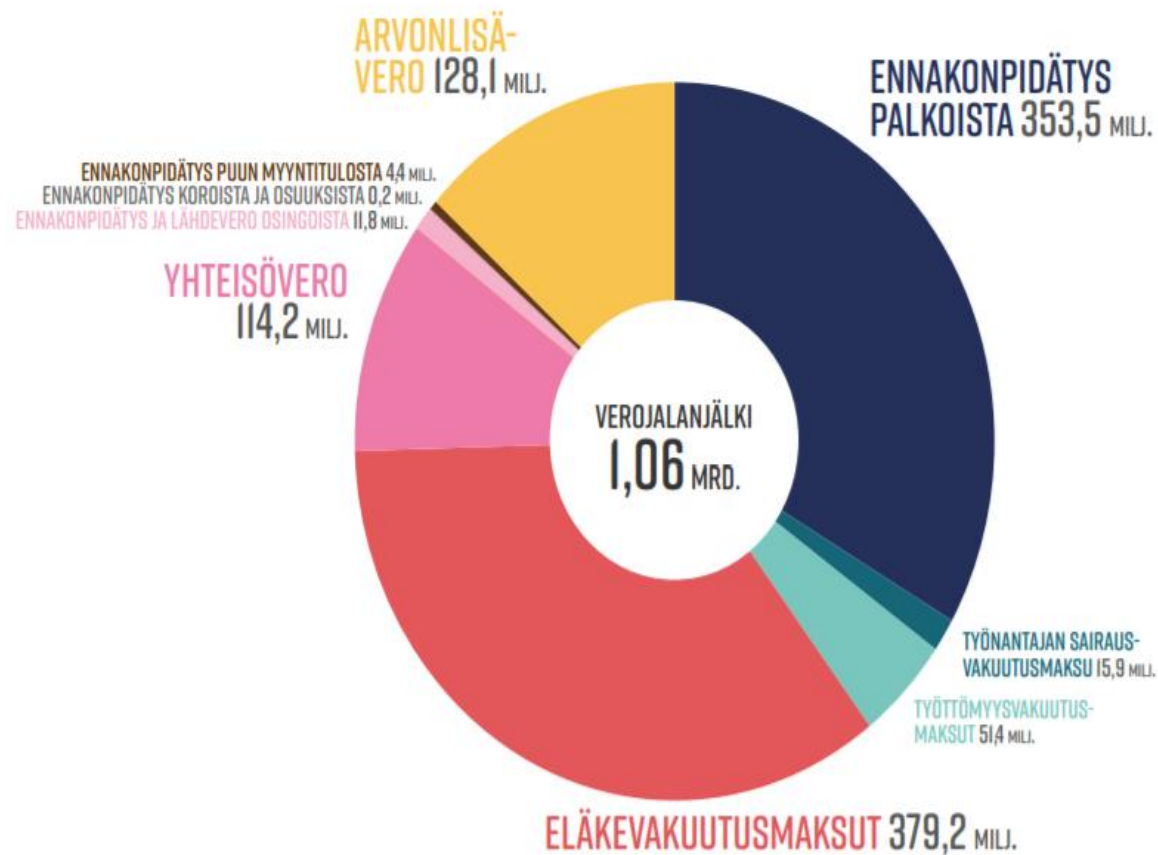
YLI 9 300 SATAKUNTAAN REKISTERÖITYÄ YRITYSTÄ
MAKSOI JA TILITTI VEROJA VEROHALLINNOLLE
VUONNA 2017.

Yritysten verojalanjäljessä on mukana suurimmat
verot ja veronluonteiset maksut. Näitä ovat muun
muassa arvonlisävero, palkkojen ennakonpidätykset,
työeläkemaksut ja muut palkan maksamiseen liitty-
vät maksut sekä yhteisövero. Maakuntakohtaisessa
tarkastelussa ei sen sijaan ole ympäristöveroja, joiden
merkitys on viime vuosina kasvanut.

SATAKUNTA
9 344

SATAKUNNAN VEROJALANJÄLKI

SATAKUNNAN VEROJALANJÄLKI

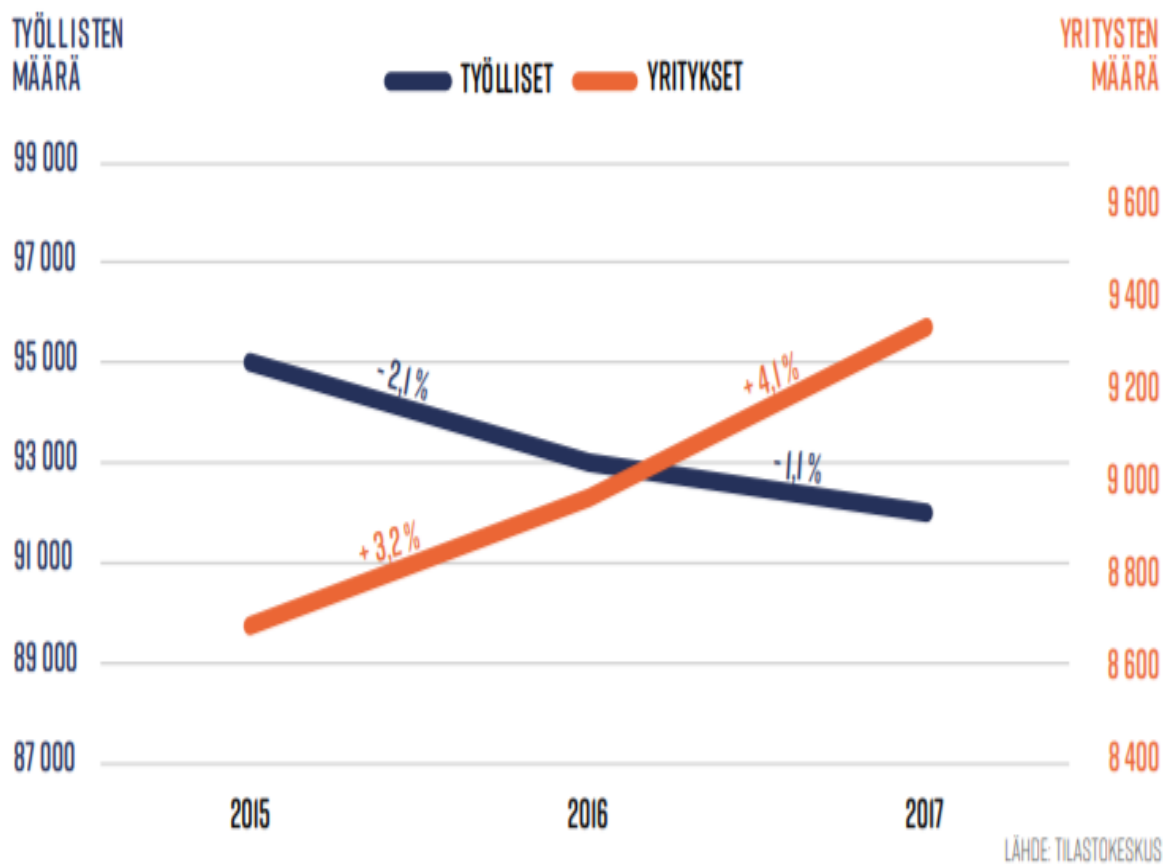

LÄHDE: TILASTOKESKUS, TYÖLLISYYSSRAHASTO JA OMAT LASKELMAT

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

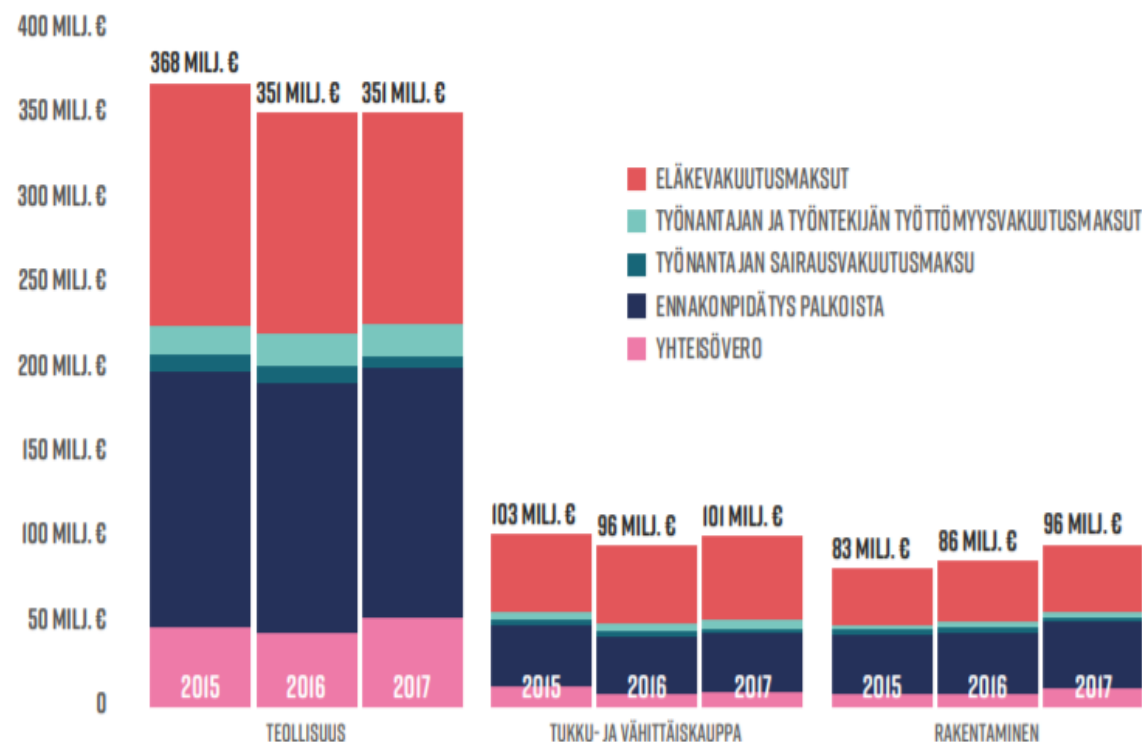
TYÖLLISET JA YRITYKSET

Maakunnassa asuvien työllisten määrä on laskenut hieman vuosina 2015–2017. Samaan aikaan yritysten määrä on kuitenkin lisääntynyt.

KOLME SUURINTA TOIMIALAA

Suurimmat verovirrat kertyivät teollisuudesta, kaupan alalta ja rakennusalaalta, kun tarkastellaan yhteisöveron sekä työnantajana toimimiseen liittyvien verojen ja maksujen yhteismäärää. Näiden verojen ja maksujen yhteismäärä on kasvanut merkittävästi tarkastelujakson aikana. Satakuntalaiset yritykset maksoivat erityisesti yhteisöveroa vuonna 2017 huomattavasti enemmän kuin vuonna 2015.

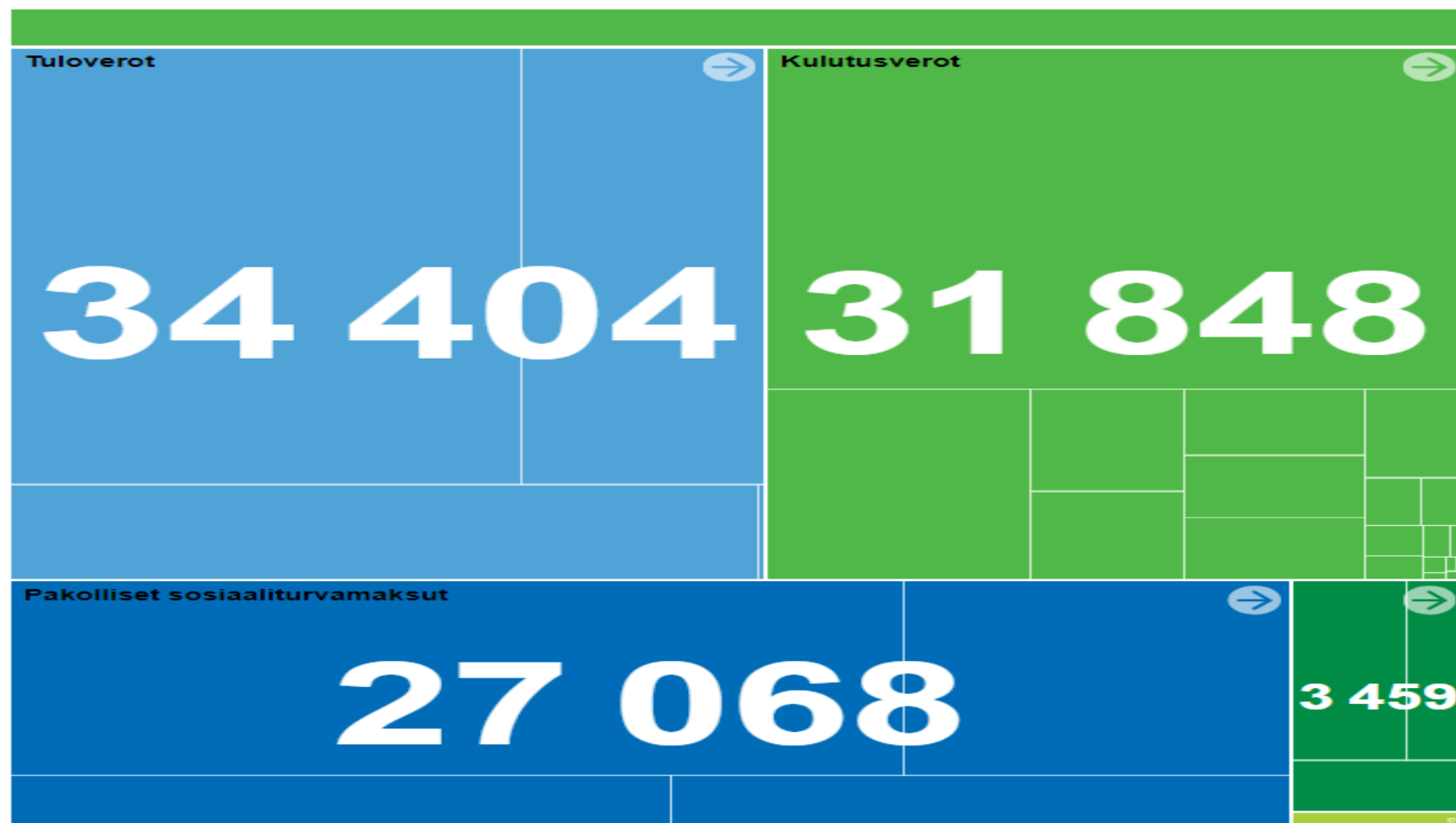

LÄHDE: TILASTOKESKUS, TYÖLLISYYSSRAHASTO JA OMAT LASKELMAT

Maakunnan suurimmat arvonlisäveroa tilittävät toimialat vuonna 2017 olivat tukku- ja vähittäiskauppa (63 miljoonaa euroa), hallinto- ja tukipalvelutoiminta (43 miljoonaa euroa) sekä rakentaminen (41 miljoonaa euroa).

Verot yhteensä (ks. [lisää täällä](#))

Suomen verot vuonna 2017, miljoonaa euroa

Lähde: Tilastokeskus, Veronmaksajain Keskusliitto